

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z powództwa PKP Cargo Spółki Akcyjnej w Warszawie
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
z udziałem zainteresowanych: S. – P. Spółki Akcyjnej, Przedsiębiorstwa Handlowo
- Usługowego E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, Przedsiębiorstwa
Spedycyjnego T. T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, C. Spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością (poprzednio C. Spółka Akcyjna)
o ochronę konkurencji,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 29 kwietnia 2009 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie
z dnia 17 czerwca 2008 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od PKP Cargo Spółki Akcyjnej w Warszawie na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz na rzecz S.-P.Spółki Akcyjnej po 270 zł (dwieście siedemdziesiąt) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 21 grudnia 2005 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w punkcie I stwierdził, że PKP Cargo S.A. z siedzibą w Warszawie oraz C. S.A. stosowały praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku kolejowych przewozów towarów, określoną w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.), polegającą na zawarciu przez te podmioty porozumienia, którego celem lub skutkiem było ograniczenie dostępu do rynku usług spedycyjnych lub wyeliminowanie z tego rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem, poprzez zawarcie w wieloletniej umowie o współpracy w zakresie świadczenia usług przewozowych z dnia 20 stycznia 2003 r. postanowienia zakazującego stosowania przez PKP Cargo S.A. w stosunku do innych podmiotów takich samych lub korzystniejszych warunków na świadczenie usług przewozowych do 11 odbiorców określonych w załączniku nr 1 d do tej umowy, co umożliwiało odmowę przez PKP Cargo S.A. realizacji na rzecz S.-P. S.A. przewozów węgla kamiennego do dwóch stacji odbiorczych i korzystających z nich trzech odbiorców węgla kamiennego. Prezes UOKiK stwierdził zaniechanie stosowania tej praktyki z dniem 23 października 2004 r. W punkcie II wskazanej decyzji Prezes UOKiK nie stwierdził stosowania przez PKP Cargo S.A., Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe E. Spółkę z o.o. oraz Przedsiębiorstwo Spedycyjne T. T. Spółkę z o.o. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku kolejowych przewozów towarów, polegającej na zawarciu przez te podmioty porozumienia, którego celem lub skutkiem było ograniczenie dostępu do rynku usług spedycyjnych lub wyeliminowanie z tego rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem, poprzez odmowę realizacji dla S.-P. S.A. przewozów węgla kamiennego do 22 stacji odbiorczych i korzystających z nich 24 odbiorców węgla kamiennego, co mogło naruszyć art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W punkcie III decyzji Prezes UOKiK nałożył na PKP Cargo S.A. karę pieniężną w kwocie 10. 000. 000 zł., a w punkcie IV nałożył na C. S.A. karę pieniężną w kwocie 1. 500. 000 zł. oraz w punkcie V zawarł rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2007 r. Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie oddalił odwołanie PKP Cargo S. A. od powyższej decyzji Prezesa UOKiK z dnia 21 grudnia 2005 r.

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2008 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację PKP Cargo S. A. od powyższego wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w całości zaskarżyła skargą kasacyjną strona powodowa PKP Cargo S. A. Skarga kasacyjna ma dwie podstawy. W ramach podstawy naruszenia przepisów prawa materialnego zarzucono naruszenie:

- a) art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 Nr 244, poz. 2080 ze zm.) przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że porozumienie wertykalne zawarte przez skarżącego miało na celu ograniczenie konkurencji na rynku, którego nie dotyczyły postanowienia wskazanego porozumienia;
- b) art. 104 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozycja dominująca przedsiębiorcy, który zawarł porozumienie naruszające art. 5 powołanej ustawy stanowi przesłankę obciążającą tego przedsiębiorcę i pozwala na zaostrzenie nałożonej na niego kary pieniężnej.

W ramach podstawy naruszenia przepisów postępowania skarga zarzuca naruszenie art. 479²⁸ § 1 pkt 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i nieuzasadnione ograniczenie rozpatrywania odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyłącznie do kwestii materialno – prawnych i uznanie – co do zasady – że rolą Sądu nie jest rozpatrywanie zarzutów odnoszących się do postępowania administracyjnego, według którego toczy się postępowanie przez Prezesem UOKiK.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie występuje następujące istotne zagadnienie prawne: „Czy z uwagi na

pierwszoinstancyjny charakter postępowania przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Sąd ten rozpoznając sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów może uchylić decyzję organu antymonopolowego w przypadku stwierdzenia, że została ona wydana z naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego i/lub postępowania antymonopolowego zawartych w Ustawie”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniósł o nie przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie, w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania, o jej oddalenie; oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych prawem.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną zainteresowana S. P. S. A. wniosła o: odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie, w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania, o jej oddalenie w całości; o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych prawem, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k. p. c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnienie prawne na które powołuje się skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, choć przedstawione w interesującym wywodzie, nie jest zagadnieniem którego rozwiązanie jest potrzebne dla rozpatrzenia podstaw skargi kasacyjnej i dlatego nie jest występującym w sprawie zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarżący przedstawił pytanie o możliwość uchylenia decyzji organu antymonopolowego wydanej z naruszeniem przepisów postępowania przed organem antymonopolowym. Na tak ogólnie sformułowaną kwestię, co do samej

prawnej dopuszczalności uchylenia decyzji wadliwej odpowiedź musiałaby być potwierdzającą odpowiedź - „tak”. Stosownie bowiem do art. 479^{31a} § 3 k.p.c. w razie uwzględnienia odwołania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów zaskarżoną decyzję uchyla (a więc może uchylić), albo zmienia w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy. Problem leży nie w abstrakcyjnej ujętej formule ale w jej zastosowaniu do konkretnych okoliczności – ustalonych (zarzuconych) uchybień postępowania przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Nie ma racji skarżący w wyrażonym w skardze jego przekonaniu, że w tej sprawie- pomimo przywołanych licznych dotychczasowych wypowiedzi Sądu Najwyższego z innych spraw – wystąpiła potrzeba jakiegoś całościowego rozpatrzenia problemu znaczenia uchybień postępowanie poprzedzającego postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ochrony konkurencji.

Z podstaw zaskarżonego skargą wyroku wcale nie wynika, ażeby Sąd, który ten wyrok wydał wykluczał dopuszczalność uchylenia decyzji Prezesa UOKiK z powodu jej wadliwości. W wyroku tym bowiem, jego rozstrzygnięcie opiera się na ustaleniu, że nie zostały wykazane uchybienia, które miałyby znaczenie dyskwalifikujące zaskarżoną decyzję (nie zarzucono w szczególności naruszenia podstawy kompetencyjnej działania Prezesa UOKiK albo pogwałcenia takich zasad postępowania, które konstytuują jego ważność). Decydujące jest ustalenie Sądu, że po rozpoznaniu sprawy w granicach przytoczonych zarzutów i wskazanych dowodów (por. art. 479²⁸ § 3 w związku z art. 479¹² § 1 k.p.c.) zostały potwierdzone ustalenia dokonane w postępowaniu przedsądowym.

W świetle podstaw zaskarżonego wyroku nie jest potrzebne rozpatrywanie zagadnienia prawnego, którego przesłanki ujęte są abstrakcyjnie, jak się wydaje z założeniem pozostającym w sprzeczności z dotychczasowym orzecnictwem (w szczególności z wyjaśnioną pozycją sądu ochrony konkurencji i konsumentów). Z całą pewnością nie jest tak, że uchybienia przedsądowego postępowania administracyjnego, przesądzają o tym, że przedmiotem dwuinstancyjnego postępowania sądowego nie może być ustalenie (merytoryczne) podstaw (faktycznej i prawnej) zastosowanej w zaskarżonej decyzji kompetencji Prezesa UOKiK.

Rozważając przedstawioną w skardze argumentację zwrócono uwagę na to, że skarżący tak w uzasadnieniu postawionego pytania jako zagadnienia prawnego jak i w uzasadnieniu podstawy skargi dotyczącej naruszenia przepisów postępowania, nie wykazał konkretnych zarzutów w stosunku do oceny sądu w przedmiocie poprawności decyzji Prezesa UOKiK; nie ma w skardze skonkretyzowania okoliczności, które miałyby zdyskwalifikować zaskarżoną decyzję bez możliwości wyjaśnienia sprawy w dwuinstancyjnym postępowaniu sądowym wynikłym z odwołania od tej decyzji.

Uznając, że nie zachodzą określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.